

Vogelwacht Utrecht

Jaarverslagen 2023

**Vergaderstukken 2024
Algemene
Ledenvergadering**

Uitnodiging | 19 maart 2024

Algemene Ledenvergadering

Het bestuur van de Vogelwacht Utrecht nodigt de leden uit voor de Algemene Ledenvergadering met onderstaande agenda op dinsdag 19 maart 2024. Tevens nodigen we de leden uit voor een aansluitende korte vergadering over wijziging van de statuten.

Agenda

1. Opening en vaststelling agenda
2. Concept notulen 21 maart 2023
3. Ingekomen stukken en mededelingen
4. Jaarverslag secretaris over 2023
5. Financieel verslag verenigingsjaar 2023*
6. Verslag kascommissie
7. Decharge penningmeester
8. Verkiezing lid van de kascommissie
9. Verkiezing leden bestuur**
10. Begroting 2024*
11. Vaststellen contributie 2025
12. Rondvraag
12. Sluiting huishoudelijk gedeelte

Korte vergadering over wijziging statuten

(concept gewijzigde statuten is verkrijgbaar via secretaris@vogelwacht-utrecht.nl)

Pauze

Lezing | Martijn de Jonge over de zeearend

Locatie

Cultureel en Vergadercentrum H.F. Witte,
Henri Dunantplein 4, De Bilt | www.hfwitte.nl

Ontvangst Aanvang

vanaf 19.30 uur
20.00 uur

* Het financieel jaarverslag 2023 en de begroting voor 2024 worden op de vergadering uitgereikt. Beide stukken kunnen ook vanaf 1 maart per e-mail bij het secretariaat worden opgevraagd.

** Conform artikel 9 van de statuten zijn 2 personen aftredend:

- Aftredend Josje Henkelman (secretaris) en Bert van 't Holt (voorzitter)
- Herkiesbaar Josje Henkelman (secretaris) en Bert van 't Holt (voorzitter)

In geval men een ander of zichzelf als tegenkandidaat wil stellen voor een van beide functies kunt u - zoals vastgelegd in artikel 15 van het Huishoudelijk Reglement - hierover contact opnemen via secretaris@vogelwacht-utrecht.nl.

Notulen ALV 21 maart 2023

De algemene vergadering werd om 20.00 uur door de voorzitter Bert van 't Holt geopend met een hartelijk welkom aan de aanwezige leden op deze feestelijke avond van het 65-jarig jubileum.

Er was een grote opkomst, namelijk ongeveer 90 leden. De voorzitter deed een rondje om alle functionarissen persoonlijk te begroeten, die de steunpilaren vormen van de vereniging, zoals de bestuursleden en de coördinatoren van de afdelingen.

De conceptnotulen van de ALV van 22 maart 2022 werden zonder opmerkingen of vragen goedgekeurd. De notulen werden daarna door de ALV vastgesteld. Er waren geen mededelingen of ingekomen berichten.

Het jaarverslag is tot stand gekomen door de inzet van leden van de coördinatiegroepen van de vereniging. Over de inhoud van het jaarverslag waren verder geen opmerkingen en een spontaan applaus was voor de voorzitter aanleiding het verslag daarmee te accorderen.

Het financiële jaarverslag 2022 en de begroting 2023 werden toegelicht door penningmeester Bart van den Berg. Hij deelde de vergadering mee, dat de bankrekening is gewijzigd van ING-bank naar de Triodos-bank. Er waren verder geen vragen over uitgaven en inkomsten.

Op verzoek van afdeling Vechtplassen is er een beamer aangeschaft. Deze is bestemd voor bijeenkomsten van de afdeling, zoals

vergaderingen en cursussen. De beamer blijft eigendom van de vereniging. Ook andere afdelingen kunnen een beroep doen op het bestuur voor gebruik.

De contributie blijft ongewijzigd, dus €18 voor het begrotingsjaar 2024.

Het verslag van de kascommissie | De kascommissie bestond uit Jeroen Steenbergen en Ingrid Kat. De conclusie van de kascommissie was dat alles prima verzorgd is door de penningmeester en de financiën van de vereniging goed op orde zijn. De aanwezigen werd gevraagd het voorstel van de kascommissie over te nemen. Er waren geen reacties en daarmee werd het bestuur decharge verleend over het verenigingsjaar 2022. De kascommissie werd bedankt voor zijn bijdrage. Ingrid stopt met haar taak voor de kascommissie. Naast Jeroen Steenbergen neemt Ria Huisman plaats in de kascommissie.

Bij de verkiezing van bestuursleden waren bestuursleden José en Janneke aftredend. Beide dames stelden zich herkiesbaar en werden bij acclamatie opnieuw verkozen.

Begroting | Om het 65-jarig te vieren is bij de ALV 2022 een voorstel gedaan aan de leden voor de uitgave van een jubileumboek. Dit voorstel werd goedgekeurd en het jubileumboek is gerealiseerd. Alle leden krijgen een exemplaar toegestuurd van het jubileumboek 'Vogelwacht Utrecht, 65 jaar in 65 vogels'. Door de kosten van dit project is er

Presentatie jubileumboek '65 jaar in 65 vogels'

nu een tekort van €7000 op de begroting, maar de verwachting is dat het volgend jaar weer op orde zal zijn.

Rondvraag | In het kader van het jubileum worden er dit jaar ook twee excursies voor leden georganiseerd. Janneke meldt dat er op 10 juni 2023 een excursie naar de Marker Wadden is gepland vanuit Lelystad. Op 23 september 2023 is er een excursie vanuit Scheveningen de Noordzee op. Leden kunnen zich aanmelden vanaf vrijdag 24 maart via de website. Uitgebreide informatie is te lezen in de nieuwsbrief en op de website. Ook in de volgende Kruisbek wordt er meer informatie vermeld.

Het huishoudelijk gedeelte werd afgesloten om 20.30 uur.

Presentatie jubileumboek | Als afsluiting van de ALV werd het jubileumboek gepresenteerd. Bert gaf het woord aan Jack Folkers, om een toelichting te geven. Aanleiding was een aanvraag bij KNNV-uitgeverij van Jeroen Steenbergen voor de uit-

gave van een boek met zijn tekeningen. Meestal geeft deze uitgever geen kunstzinnige boeken uit, maar hierdoor ontstond het idee voor de uitgave van een jubileumboek van VWU met tekeningen van Jeroen en Bram Rijksen en teksten van andere VWU-leden. In overleg met een werkgroep van beide tekenaars en schrijvers kwam de opmaak en vormgeving van het boek met 65 tekeningen tot stand. Het proces verliep soepel en daardoor was het boek zelfs te vroeg bij de drukker. Het eerste boek werd door Jeroen uitgereikt aan Bert.

Vragen

Er was nog een vraag uit het publiek: Hoe bereik je jongeren? Op de vogelcursussen van de afdelingen komen veel jonge mensen en ook op de telposten, maar het is wel een onderwerp dat aandacht vraagt.

Na een korte pauze werd de bijeenkomst vervolgd met een boeiende presentatie van het project Roerdomp door Eric van der Velde. Voorjaar 2021 ontstond de behoefte aan een objectieve methode om het geluid te identificeren van de roerdomp om te inventariseren waar de roerdomp broedplaatsen heeft, o.a. in de Oostelijke Vechtplassen. Het is een vrijwillig onderzoek op eigen initiatief, in samenwerking met Martin Poot. In de toekomst wil hij dit werk professioneler inzetten, bijvoorbeeld in samenwerking met VBN.

Eric startte de presentatie met het geluid van het hoempen. Het blijkt in de praktijk moeilijk om de richting en afstand hiervan te bepalen. Daarvoor werd gebruikt gemaakt van audiomoths, een geluidsrecor-

der die energiezuinig is en waarvan de opnamekwaliteit geweldig is.

Er werden drie tellingen georganiseerd in de periode van half april tot half mei. De tellingen begonnen twee uur voor zonsopkomst en duurden drie uur. Al snel kwam een aantal concrete hoemposten in beeld. Het blijkt mogelijk om uit de registraties van meerdere verspreid opgestelde geluidsrecorders een objectief en betrouwbaar totaalbeeld te halen.

Eric presenteerde de opnames, waarop de resonanties in spectrogram werden afgebeeld, zoals het aantal hoempen per dag per individu in mei. Zo kunnen allerlei soorten informatie van de opnames worden vergeleken en subtiele verschillen van signalen worden bepaald, zodat de verschillende mannetjes van elkaar kunnen worden onderscheiden.

Eric heeft de stelling dat de roerdomp net zo uniek is als de koekoek. Er wordt meest-

al over 'broedparen' gesproken, maar die term is in het geval van de roerdomp niet helemaal juist.

Alleen voor de bevruchting komen mannetje en vrouwtje samen. Alleen het vrouwtje zorgt voor de nestbouw, het broeden en het grootbrengen van de nestblijvende jongen. In dit verband bestaat ook de hypothese female choice: het vrouwtje kiest voor bevruchting steeds opnieuw een mannetje voor een kortdurende paarvorming.

Ondanks dit intensieve onderzoek blijven er nog veel vragen over om te onderzoeken, zoals relaties tussen hoempen, vliegbewegingen en nestlocaties.

Deze methode heeft ook als doel de bescherming van vogels en hun leefgebied te verbeteren.

Hij wil het onderzoek continueren en uitbreiden naar de Oostelijke Vechtplassen-Zuid met ondersteuning van studenten uit Leiden en andere betrokkenen.

Roerdomp | Michael Kars

Bestuur | Jaarverslag 2023

Bestuur | Het bestuur is samengesteld uit vijf leden: Bert van 't Holt, voorzitter, Bart van den Berg, penningmeester, Josje Henkelman, secretaris, José Loof doet de ledenadministratie en Janneke Kimstra verzorgt de nieuwsbrief. In 2023 is de samenstelling van het bestuur onveranderd gebleven. Dit jaar heeft het bestuur zeven keer overlegd in een bestuursvergadering. Voor actuele of dringende kwesties wordt via e-mail met elkaar gecommuniceerd, zodat er snel en adequaat gereageerd kan worden.

Jubileum | In 2023 bestond de VWU 65 jaar. Dit jubileum werd gevierd met een feestelijke ALV in maart. Om aan het jubileum extra luister bij te zetten werd een bijzonder jubileumboek aangeboden. Het boek is geïllustreerd met 65 vogeltekeningen, gemaakt door Bram Rijksen en Jeroen Steenbergen, die ondersteund worden met verhalen van andere vogelaars. Alle leden hebben het jubileumboek cadeau gekregen en het is door hen enthousiast ontvangen.

In het kader van het jubileum organiseerde het bestuur twee speciale vogelexcursies, namelijk een excursie naar de Marker Wadden en een pelagische tocht vanuit Scheveningen. Vanuit de haven van Lelystad voeren we richting het Haveneiland van de Marker Wadden voor een excursie over het hoofdeiland. Deze excursie werd geleid door vogelaars van VWU.

De pelagische tocht vanuit Scheveningen werd helaas geannuleerd vanwege de weersomstandigheden.

Website | Jarenlang werd de website van VWU door webmaster Bert Geelmuijden beheerd ten dienste van het bestuur en de vereniging. Per 1 januari 2024 heeft hij deze functie overgedragen aan Femke de Korte. Bovendien is hij gestopt als redactielid van de Kruisbek en met het versturen van de nieuwsbrief.

Statuten | Op 1 juli 2021 is de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersoon (WBTR) ingegaan voor alle verenigingen en stichtingen. Binnen je vereniging of stichting is goed bestuur noodzakelijk en verplicht. Er gelden verschillende wettelijke eisen, vastgelegd in de WBTR, en de statuten moeten daarmee in overeenstemming zijn. De WBTR is er om verenigingen en stichtingen te helpen en te beschermen tegen misstappen, maar ook om de kwaliteit van het bestuur te verbeteren. Als bestuurslid en toezichthouder loop je sinds de komst van de WBTR meer risico op persoonlijke aansprakelijkheid. Vooral als afspraken en verantwoordelijkheden intern niet goed besproken en vastgelegd zijn. Goede en juiste verslaglegging is daarom vereist, want

dat kan bescherming bieden tegen aansprakelijkheid. Dit jaar is daar veel aandacht voor geweest binnen het bestuur en daarnaast is er overleg met de notaris geweest. De aangepaste statuten moeten in een ALV 2024 officieel door de leden worden vastgesteld.

Samenwerking | In de vereniging wordt regelmatig ondersteuning gevraagd van het bestuur, zoals ondertekenen van een bezwaarschrift of een statement naar Gedeputeerde Staten in verband met jacht of afschieten van vogels, zoals parkieten en ganzen. We nodigen hiervoor soms gasten uit bij de bestuursvergadering om dit nader toe te lichten.

Ook andere vraagstukken werden recent voorgelegd aan het bestuur, zoals duurzaamheid en natuurbescherming. Om meer ondersteuning te kunnen bieden bij wettelijke voorschriften neemt het bestuur het initiatief voor een nieuwe werkgroep, die dat kan ondersteunen. Het voorstel is om een werkgroep op te zetten om juridische zaken aan te pakken, zoals het schrijven van zienswijzen en bezwaarschriften.

Als er gelegenheid is bezoeken bestuursleden vergaderingen van een afdeling of werk-

Vogelwacht Utrecht | Ledenaantal per 31-12-2023

Afdeling	leden	donateurs	jeugdleden	eind 2023	+/-	eind 2022
Amersfoort e.o.	202	1	1	204	21	183
De Bilt/Zeist	111	2		113	8	105
Doorn/Driebergen	95	4		99	0	99
Nieuwegein/IJsselstein	112	3		115	-6	121
Utrecht-stad	199	6		205	3	202
Vechtplassen	119	1		120	8	112
Buiten afdelingen	16	2		18	3	15
TOTAAL	854	19	1	874	37	837

groep, bijvoorbeeld van de coördinatiegroep Amersfoort die het initiatief heeft genomen voor een inloopcafé.

Ook met andere natuur- en vogelorganisaties willen we in contact blijven. Onlangs is het bestuur op uitnodiging op bezoek geweest bij Vogelbescherming Nederland om te bespreken welke mogelijkheden er zijn tot samenwerking en het blijkt dat die er zeker zijn, onder andere ook op juridisch gebied.

Ledenadministratie | In 2023 zien we voor het derde jaar op rij een toename van het

aantal leden. Het werkelijke aantal nieuwe leden in 2023 was 78, echter 41 leden namen om uiteenlopende redenen afscheid van de Vogelwacht. Afdeling Amersfoort kreeg de meeste nieuwe leden evenals vorig jaar. Er zijn 6 leden uitgeschreven als gevolg van het niet betalen van het lidmaatschapsgeld.

Dit jaar hebben we de man-vrouwverhouding inzichtelijk gemaakt. Door het ontbreken van ledenlijsten uit het verleden zijn dit geen absolute getallen per jaar. Daarnaast registreren we pas sinds 2011 wie man of vrouw is. Er is uitgegaan van de ledenlijst op

Verhouding man-vrouw

Jaren aanmelding	Aantal		Percentage	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw
vóór 2011	265	119	69,0%	31,0%
2011-2014	59	37	61,5%	38,5%
2015-2018	64	50	56,1%	43,9%
2019-2023	155	125	55,4%	44,6%
2023	543	331	62,1%	37,9%

31-12-2023. In de tabel is te zien de verhouding man-vrouw in de aanmeldingen over de jaren. Daarin is een significante toename te zien in het aantal vrouwen. Vooralsnog zijn de mannen nog veruit in de meerderheid.

De Kruisbek | Jaarverslag 2023

De redactie stond dit jaar in het teken van uitbreiding en verjonging.

Bert Geelmuijden heeft na vele jaren de redactie verlaten. Hij woonde de redactievergaderingen steeds trouw bij en heeft menig artikel geleverd. We zullen zijn rechte-door-zee-mentaliteit missen. We gunnen hem zijn vrijheid, maar hopen dat hij zo nu en dan toch een bijdrage aan ons blad blijft leveren. Onze vormgever heeft na een paar mislukte pogingen een collega/vervanger gevonden, te weten Sander Houwen. Zijn eerste stappen in het vormgeven zijn gezet, hij is

enthousiast en heeft er alle vertrouwen in. Gert Ottens is onze laatste aanwinst. Hij is een begaafd auteur, werkt bij Vogelbescherming en schrijft onder andere voor Limosa maar wil graag ook voor Vogelwacht Utrecht schrijven. We hebben Sander en Gert met open armen ontvangen en daarmee de gemiddelde leeftijd van onze groep redelijk naar beneden gebracht. De redactie bestaat nu uit: Bert van 't Holt (hoofdredactie), Lia Budding en Sander Houwen (vormgeving), Gert Ottens, Toon Vernooij (eindredactie) en Trees Weggemans (redactiesecretariaat).

Vorig jaar leverde Henk Strietman een aantal bijdragen, en zat Henk Leenaers bij ons aan tafel en stelde als beginnend vogelaar voor een aantal artikelen te schrijven over de wat gewonere vogels. Als redactie prijzen we onszelf gelukkig met deze spontane aanbiedingen.

Even zo blij zijn we met de vaste leveranciers die we geregeld terug zien in de Kruisbek, zoals Guus Peterse en Bram Rijkse, en natuurlijk alle overige mensen die het mogelijk maken om mooie Kruisbekken te produceren.

Afdelingsjaarverslagen 2023

Amersfoort

Coördinatiegroep | Samenstelling: Carien Geertse, Hayo Nijenhuis en Annelies Saat. Frank Pierik en Jaap Vos zijn beiden gestopt. De coördinatiegroep wordt ondersteund door leden. Annemiek Cornelissen en Anneke Abma ondersteunen de organisatie van het afdelingsweekend. Sylvia Achterkamp en Femke de Korte leveren praktische ondersteuning bij de vogelherkenningscursus. Michiel Faber draagt bij aan de Werkgroep Natuurlezingen Amersfoort (WNA).

Excursies

28 januari: Oostvaardersplassen en Delta Schuitenbeek (o.l.v. Sander Kole) | 21 deelnemers. O.a. ruigpootbuizerd, blauwe kiekendief, zeearend, kleine rietgans, lepelaar, bonte strandloper, goudplevier, wilde zwaan, brilduiker, grote zaagbek, Pontische meeuw, kleine mantelmeeuw, matkop, baardman.

26 februari: Amersfoort, Hoogland, Eemdijk, Arkemheen, Delta Schuitenbeek op de fiets (o.l.v. Bert Geelmuijden) | 20 deelnemers. O.a. steenuil, slechtvalk, groene specht, grutto, nonnetje, pijlstaart, zomertaling, witgat, veldleeuwerik, ooievaar.

25 maart: Brouwersdam / Prunjepolder e.o. | Helaas is deze excursie afgelast.

29 april: Den Treek (o.l.v. Hans van Zummeren) | 24 deelnemers. O.a. raaf, gekraagde roodstaart, zwarte mees, matkop, fitis, vuurgoudhaan, zwarte specht, goudvink, grote lijster, roodborsttapuit, grasmus, kleine plevier, sperwer.

20 mei: Kop van Overijssel (o.l.v. René de Waal) | 17 deelnemers. O.a. zwarte stern, purperreiger, spotvogel, tuinfluiter, bruine kiekendief, koekoek, roek, oeverzwaluw, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart.

18 juni: Bargerveen | Helaas vanwege de hoge temperaturen afgelast.

2 september: Vliegbasis Soesterberg (Guus Peterse en Hayo Nijenhuis) | 31 deelnemers. O.a. paapje, zwarte specht, gele kwikstaart, veldleeuwerik, tapuit, holenduif, kneu.

13 t/m 16 oktober: afdelingsweekend Diepholz e.o. (ook Bargerveen, Vreugderijkerwaard en Harderbroek) | 19 deelnemers. O.a. kraanvogels, rode wouw, zeearend, havik, klapekster, krooneend, kleine bonte specht, kuifmees, keep, ijsvogel.

11 november: Arkemheen, Delta Schuitenbeek (o.l.v. Nelson Stukker en Bert Geelmuijden) | 19 deelnemers. O.a. kuifduiker, kraanvogel, kleine barmsijs, visarend, wulp, waterral, waterpieper, grote mantelmeeuw, nonnetje, pijlstaart, kemphaan, baardman, Cetti's zanger.

15 december: Uilenexcursie Den Treek (o.l.v. Hans van Zummeren) | 23 deelnemers. Bosuilen gehoord en gezien.

Ook hebben **leden op eigen initiatief zelf excursies georganiseerd**. Zoals op **25 februari naar Den treek** met 10 deelnemers, georganiseerd door Roel Oost. Waarnemingen: o.a. klapekster, kuifmees, sijs en boomleeuwerik. Verder heeft Jelle Renema een excursie in de **Nationale Vogelweek** van de vogelbescherming georganiseerd door het **moerasgebied Hooglandsedijk**.

Steenuil | Bert Geelmuijden

Volksuniversiteit Amersfoort | Op 22 en 29 april heeft de afdeling op verzoek van de Volksuniversiteit Amersfoort excursies (o.l.v. Roel Oost, Hans van Zummeren en Frank Pierik) verzorgd. De animo bleek groot. In totaal hebben 44 deelnemers kennis gemaakt met de Vogelwacht Utrecht en het kijken naar vogels in het gebied De Schammer. Conclusie: voor herhaling vatbaar!

Nacht van de Nacht: Carien Geertse en Frank Pierik hebben met 20 deelnemers op verzoek van IVN Amersfoort een excursie verzorgd in de Nacht van de Nacht. Op landgoed Den Treek gingen zij op zoek naar bosuilen.

Lezingen en vogelcursussen

Vogelherkenningscursus: : Januari t/m mei. Aantal deelnemers 24. In 6 bijeenkomsten en 5 excursies zijn de deelnemers meegenomen in de vogelwereld. In 2022 kon de cursus niet plaatsvinden vanwege corona. De cursus was al snel volgeboekt.

Inloopcafés: Ook in 2023 heeft de afdeling inloopcafés georganiseerd. Hayo Nijenhuis vertelde op 21 februari over zijn succesvolle **project met torenvalken** dat hij samen met

Wim Smeets deed. Deelnemers: 20.
Hans van Paddenburg (o.a. lid Werkgroep Gierzwaluwen Amersfoort) vertelde op 13 juni over **de gierzwaluwen** en hun bijzondere eigenschappen en gaf tips hoe je een broedplek voor gierzwaluwen bij jouw huis maakt. Aantal deelnemers: 20.

De bescherming van vogels stond op 3 november centraal. Voor 20 leden vertelde Sander Kole (jurist, vogelaar en aanspreekpunt voor juridische vraagstukken vanuit de VWU) over de wetten die er zijn als je het over natuurbescherming hebt.

Inventarisaties/tellingen | Na een oproep van Vogelbescherming op de VWU-website meldden zich enkele leden om mee te werken aan een **vogeltelling bij biodynamische boeren**. Met deze telling wil Vogelbescherming onderzoeken wat maatregelen hebben opgeleverd voor de vogelstand. De uitkomsten kunnen gebruikt worden om bijvoorbeeld beheer verder te verbeteren.

Daarnaast doen verschillende individuele leden mee aan tellingen van SOVON, bijvoorbeeld de **MUS-tellingen en de PTT-telling**.

Overige activiteiten

Appgroep: De appgroep telt inmiddels 86 deelnemers. Leden van de afdeling delen er interesses en ideeën over hun gezamenlijke passie voor vogels.

Vragen: De coördinatiegroep probeert vragen van leden en niet-leden zo goed mogelijk te beantwoorden. Soms in samenspraak met Sander Kole, soms in samenspraak met het bestuur. Zo was er een vraag over **het afschieten van halsbandparkieten** in de provincie Utrecht, die het bestuur verder heeft op-

gepakt. Een andere vraag betrof de planning van een **ambulancepost nabij natuurgebied de Melksteeg** en de mogelijke natuurschade hierdoor. Een vraagsteller wilde weten wie zij kon benaderen om de **bestrijding van de eikenprocessierups** op een vogelvriendelijker manier te laten plaatsvinden.

Einde samenwerking **'t Hooghe Landt College:** De schoolleiding heeft besloten in 2023 geen beroep meer te doen op de VWU.

Ijsvogelwand: Diverse leden hebben zich ingezet om een ijsvogelwand te bouwen in het voedselbos Albatrosstraat in Amersfoort. En met succes want op 14 april werd de vogelwand door een stelletje ijsvogel bewoond.

Telling Westdijk: Iedere eerste zaterdag van de maand van 9.00-10.00 uur. Hayo Nijenhuis nodigt iedere maand ook de leden van de Vogelwacht Amersfoort uit.

Biodiversiteitsplan: In september 2023 heeft een ontmoeting plaatsgevonden met de stadsecoloog Gideon Vreeman. De gemeente Amersfoort is bezig met het maken van een biodiversiteitsplan en heeft de Vogelwacht Amersfoort gevraagd input te leveren.

Trektelpost Hazewater: Een post waar in

Torenvalk | René de Waal

de voor- en najaarstrektijd zeker wekelijks, soms dagelijks geteld wordt.

De Bilt | Zeist

Coördinatiegroep | De coördinatiegroep bestaat uit Peter Dral, Hanneke Lankhof en Wigle Braaksma. Aanvulling van onze groep is gewenst. Vooral leden met interesse voor organisatie van excursies, nestkastprojecten, energietransitie en/of omgevingsplannen zijn van harte welkom.

Excursies | In 2023 hebben we **8 afdelings-excursies** georganiseerd, waarvan 2 samen met IVN De Bilt. Voor nadere informatie over hieronder vermelde excursies (verslag, soortenlijst en foto's) wordt verwezen naar de website van de Vogelwacht (afdelingen > De Bilt/Zeist > excursieverslagen).

26-02-23 | Polder Arkemheen | 15 deelnemers | 70 soorten * zeearenden

25-03-23 | Everdingen | 15 deelnemers | 60 soorten * krooneend, fitis

23-04-23 | Sandwijck, vroege vogelexcursie samen met IVN De Bilt | 30 deelnemers | 34 soorten * appelvink

27-05-23 | Zouweboezem | 9 deelnemers | 74 soorten * witvleugelstern, 3 koekoeken, waarvan 1 in roodbruine fase

23-06-23 | Beerschoten, avondexcursie samen met IVN De Bilt | 20 deelnemers | 10 soorten * grauwe vliegenvanger

02-09-23 Eempolder | 12 deelnemers | 59 soorten * zeearenden, visarend

28-10-23 | Polder Arkemheen | 7 deelnemers | 68 soorten * visarend, zeearend, koereiger, **09-12-23 | Pier van Ijmuiden** | 8 deelnemers | 33 soorten * kuifaalscholver, roodkeelduiker

Lezingen en vogelcursussen | Onze

afdeling is betrokken bij de **KNNV-vogelcursus te Zeist** en heeft ook dit jaar weer een cursusavond en aansluitende excursie over bos- en heidevogels verzorgd.

Op 20 mei is een presentatie gegeven over de **landschapshistorische ontwikkeling en vogelgegevens in het Noorderpark** in Streekmuseum Vredegoed te Tienhoven.

Inventarisaties/tellingen | In 2023 zijn in ons werkgebied **watervogels, broedvogels en trekvogels geteld**. Deze telgegevens worden doorgegeven aan Sovon (midwintertelling en Noorderparktelling van watervogels; MUS-broedvogels), Staatsbosbeheer of Utrechts Landschap (broedvogels Sandwijk, Noorderpark) of via trekellen.nl (Jacobssteeg, Hoogekampse Plas, Groot Heidestein). Er zijn dit jaar minder tellingen uitgevoerd in Noorderpark en Sandwijk.

Overige activiteiten

Samenwerking met andere organisaties: In 2023 heeft onze afdeling met IVN De Bilt 2 excursies georganiseerd en begeleid: voor vrijwilligers van Vogelbescherming op 20 mei in de Oostelijke Binnenpolder Tienhoven (20 deeln.) en voor welzijnsorganisatie MENS De Bilt op 5 augustus bij de Hoogekampse Plas (5 deeln.). Deelname aan een door de Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU) georganiseerde cursus 'Van bestemmingsplan naar omgevingsplan' in maart werd door omstandigheden niet afgerond.

Project Hoogekampse Plas: Op 27 oktober heeft een overleg plaatsgevonden tussen Utrechts Landschap (eigenaar en beheerder van deze plas) en leden van de voormalige klankbordgroep. Namens de Vogelwacht

hebben we opnieuw aandacht gevraagd voor de belangrijkste avifaunistische waarden (voedselgebied voor viseters en rustgebied voor watervogels), waterpeilbeheer (beschikbaarheid eilandjes en oeverslikranden voor doortrekkende steltlopers) en het tijdig afsteken (half maart) van de oeverwaluwand.

Project Verwelius De Bilt: Na de uitspraak van de Raad van State in september over het besluit van de gemeente De Bilt (onvoldoende onderbouwing van ecologische en financiële aspecten rond bouwplan) heeft een onafhankelijk, extern bedrijf onderzoek verricht naar de financiële haalbaarheid van vier bouwplannen. De resultaten zijn gepresenteerd aan de gemeenteraad De Bilt en Provinciale Staten. De gemeente De Bilt heeft recent opdracht gegeven aan advies- en ingenieursbureau TAUW voor nader onderzoek naar de ecologische waarden van het Verweliussterrein. Omdat ook de Raad van State aandringt op zorgvuldige voorbereiding en de gemeenteraad verzoekt om daarbij rekening te houden met eerder ingediende zienswijzen (waaronder die van onze Vogelwacht, oktober 2021), willen wij contact

Koekoek | Henk Tromp

met TAUW opnemen voordat dit onderzoek is afgerond.

Nestkastenprojecten Van Boetzelaerpark De Bilt en Natuurcamping Austerlitz: Wij hebben contact gehad met de Vrienden van Boetzelaerpark en de natuurcamping, maar geen rol vervuld bij monitoring, onderhoud en/of schoonmaak van deze kasten.

Doorn | Driebergen

Coördinatiegroep | De samenstelling van deze groep is het afgelopen jaar gewijzigd. Wim Hak is toegetreden en Wim van Lieshout heeft de groep verlaten. Onze groep: Sjef ten Berge, Wim Hak en Bouke ten Cate. Adviserend lid: Maria Veeken.

Excursies

Brouwersdam/Schouwen, 7 januari: Onze eerste Zeeland-excursie na corona leverde 56 vogelsoorten op. O.a. strandleeuwerik, rosse grutto, zwarte ruit. Vijf gewone zeehonden bij de spuisluis in de Brouwersdam. **Biesbosch Noordwaard, 19 februari:** Ondanks grijs weer met motregen: 66 soorten. De toppereend was top, lentebodes als grutto (winterkleed) en veldleeuwerik waren naast de 13 eendensoorten de moeite waard. Vijf soorten roofvogels hielden ons alert en 300 kluten waren van een andere allure.

Landje van Geijssel, 18 maart: De grutto's waren rustig en soms levendig. De meeste vogels spaarden energie voor de tocht naar IJssland. De man blauwe kiekendief speurde naar watersnippen, maar die bleven in dekking. De eerste tiftjaf kwam met een voorzichtige zang. Met 51 soorten zijn we tevreden.

Grevelingen en Prunjepolder, 28 maart: Het

Hollands Diep, Haringvliet en Volkerak zijn in verschillende mate zout. Met zes soorten roofvogels (ook blauwe kiek), kleine strandlopers, zilverplevier en veldleeuwerik kregen we 80 soorten in beeld in de Prunjepolder.

Everdingse Waarden, 16 april: Het was koud voor de tijd van het jaar. De krooneenden en casarca's waren nieuw voor ons. De snor liet van zich horen. Visdief, huiszwaluwen, tjiptjaf, fitis en zelfs wat staartmezen hielpen mee om 66 vogelsoorten waar te nemen.

Groene Jonker, 14 mei: De geoorde fuut, grutto, tureluur en oeverloper kregen we in beeld. En we zagen ook nog wespandief, gierzwaluw, veldleeuwerik, blauwborst, enorme aantallen krakeenden en drie bruine kiekendieven. Soorten: 58.

Zouweboezem, 10 juni: Met een klein gezelschap kregen we toch 56 soorten voor de lens. Zwarte sterns waren overweldigend aanwezig en veel zang van de snor. Spotvogel, bosrietzanger en de jonge blauwborsten bevestigden de zomer.

Munnikenland (Loevestein), 2 juli: Een nieuw gebied voor ons. De maanden ervoor stonden de weilanden hier blank. Nu troffen we vier soorten reigers aan en vier soorten zwaluwen, vooral oeverzwaluw. Kleine plevier, kempiaan en natuurlijk grutto en tureluur maakten er samen met de vier witgatjes een show van. Aantal soorten: 55.

Oostvaardersplassen-Oost, 10 september: Een gemengde wolk van huis- en boerenzwaluw kwam uit het noorden. De gele kwikstaarten en de zingende kleine karekiet hadden iets zomers, maar de bloei van de kornoelje en de rijpende bessen verrasten ons. Dat deed de bosruiter ook.

Eempolder en Huizen-Havenpier, 14 oktober:

ber: Het talud van de A27 werd uitgebreid gevolgd door grote groepen zangvogels. Wolken van kneutjes, vinkachtigen en piepers koersten zuidwaarts. Er waren weinig steltlopers. Totaal 51 soorten.

Korendijkse Slikken & Land van Strijen, 2 november: Vanwege regen en wind afgelast.

Arkemheen, 19 november: Massaal Kieviten, goudplevieren wat bescheidener, kempianen nog minder en twintig bonte strandlopers. Zeearenden zijn er inmiddels standaard. De veldleeuwerik ging lang door met de trek.

Inventarisaties

Kerkuil: De veldmuizenstand is uit het dal en de kerkuil legde geen windeieren. Met 25 jongen in Doorn uit het eerste legsel en met 7 jongen in Driebergen mogen we ervan uitgaan dat de werkelijke nakomelingschap boven de vijftig jongen is gekomen dit jaar. Dat is een enorm verschil met de twee voorgaande jaren.

Boerderij de Hondspol: Het terrein van deze zorgboerderij is geschikt voor grasmus, roodborsttapuit en vinkensoorten. In de stallen broeden boerenzwaluwen en on-

Toppereend | Bert van Dillen

der de dakpannen enorme aantallen musen. In het eikenbos broedde een sperwer en ook de buizerd was er territoriaal. De torenvalk bracht drie jongen groot in de kast bij de moestuin.

Lezing | Op 14 maart hadden we een lezing over **ecoducten**. Edgar van der Grift, dierecoloog aan Wageningen UR, gaf een inkijkje in de evaluatie van het functioneren van ecoducten en faunapassages.

Nieuwegein | IJsselstein

Coördinatiegroep | Begin 2023 is de samenstelling van de coördinatiegroep opnieuw gewijzigd. De eerste excursie werd door deze vernieuwde coördinatiegroep op 1 april georganiseerd. Het zou mooi zijn als er nog een extra lid kan worden toegevoegd. De samenstelling is nu als volgt: Marius Rutges, Leo van den Berg, Peter Couwenberg, Irene Schuller

Excursies | Op 1 april gingen er 3 deelnemers onder leiding van Michiel van Vliet naar de **Oostvaardersplassen**. Ondanks het slechte weer heeft men toch genoten.

Op 30 april ging Luc de Bruijn met 7 deelnemers naar de **uiterwaarden van Everdingen**.

13 mei ging de excursie onder leiding van Wilco Stoopendaal naar de **Maashorst**. 13 deelnemers. O.a. roodborsttapuit, zwarte mees, goudvink, zwarte specht.

Op 27 mei was er een excursie naar de **Zouweboezem** ook weer o.l.v. Wilco Stoopendaal. Veel drukte met fotografieclubs. Zwarte sterns al vliegend en op hun nesten goed kunnen observeren. De Cetti's zanger liet zich horen en zien. Veel eenden en zangvogels.

23 juni was een bijzondere excursie naar het **Leersumse Veld om de nachtzwaluw** te kunnen horen en zien. Jan Katsman was onze excursieleider. Na een wandeling door het fraaie gebied lieten tegen de schemer de nachtzwaluwen zich horen en daarna veelvuldig zien. Voor de 12 deelnemers een geweldige ervaring. Op de terugweg lieten ook de bosuilen nog van zich horen.

16 september stond er een excursie gepland naar de **Amerongse Bovenpolder**. Wegens te weinig deelname werd deze afgelast.

14 oktober zouden we naar de **Zuidpier** gaan, maar dat ging ook niet door i.v.m. te weinig deelnemers.

Op 19 november was er een excursie naar de **Amsterdamse Waterleidingduinen**. Chris Kling was de excursieleider en ging met 3 deelnemers op pad.

29 december sluiten we af met het **natuurgebied Willeskop**. Na afloop gezellig samen bij Leo van den Berg met glühwein en oliebollen.

Utrecht-stad

Coördinatiegroep | Het afgelopen jaar bestond de coördinatiegroep uit: Guus Peterse, Ludger van Dijk en Jeroen Steenbergen. Wij staan open voor uitbreiding, zeker omdat niet iedereen veel tijd heeft.

Excursies | De maandelijkse excursies waren onze belangrijkste activiteit, die door een vrij vaste, maar ook wisselende groep werden bezocht.

Januari bood weer het gebruikelijke **Ijmuidenspektakel**, met oeverpiepers, paarse strandlopers en deze keer ook mooie drieteenmeeuwen. In **februari** bezochten we ook zoals vaak

de **Zuid-Hollandse Delta**. Krenten waren toen, naast de gebruikelijke maar toch leuke soorten als kleine zilverreigers, roodkeelduiker, de eerste grutto's, een grijze wouw en een drietal dwergganzen.

In **maart** brachten we een koud bezoek aan **Arkemheen**: we zagen daar fraaie zeearenden, hoorden veel veldleeuweriken en zagen veel grutto's. Ook enkele middelste zaagbekken op het randmeer waren leuk.

In **april** hadden we opnieuw een koude, en deels natte excursie, ditmaal naar de Biesbosch. Veel leuke soorten, met de eerste gierzwaluwen en een rode wouw als toppers. Begin **juni** bezochten we de **Amerongse Bovenpolder en de Amerongse Berg**. In de polder zagen en hoorden we erg fraai een grote karekiet. Bij het uitkijkplatform werden we verrast door minstens twee langsvliegende woudapen, die daar wellicht hun territorium hadden? Het hoogtepunt kwam daarna, toen we op zoek naar nachtzwaluwen, opeens oog in oog stonden met een vermoedelijke wolf.

Eind **augustus** stonden we bij **Westhoek** op het wad te wachten op het opkomende water. We genoten van de enorme aantallen

Zwarte stern | Jan van der Greef

bonte strandlopers, met daarbij ander leuks als krombekken. Vooral het rondzwermen en vleugelgeruis was indrukwekkend.

In **september** bezochten we de **Wageningse Bovenpolder**, maar het was een kletsnatte dag en dat leverde weinig op. Wel zagen we een groep koereigers in de **Steenwaard**.

Oktober bracht het jaarlijkse **Dutch Birding Texel-weekend**. Hoogtepunten: velduil, beflijster nabij, smelleken, bladkoningen.

In **november** bezochten we de **Maasvlakte**. Boven zee wat leuke soorten als jan-vangent, kleine jagers en alken. Op het groene strand een groep strandleeuweriken. We vonden enkele fraters, maar die lieten zich maar kort zien. Een velduil liet zich langer bekijken.

Overige activiteiten | We werden een aantal malen benaderd voor vragen van particulieren, vaak over broedvogels en kapwerkzaamheden. We tonen onze betrokkenheid bij ontwikkelingen in de regio, zoals een nieuw te ontwikkelen **landschapspark bij Oud-Zuilen en een drijvend zonnepark op de Nedereindse Plas**. Dit laatste is toch een dilemma: uiteraard ondersteunen we een overgang naar duurzame energie, maar wat betekent dit voor vogels? En wat betekent het voor de rustende watervogels op de plas?

Vechtpassen

Coördinatiegroep | De coördinatiegroep bestaat uit Jaap Stolze, Bert van Dillen, Ingrid Kat, Peter Janknegt, Richard Pieterse, Anje te Velde en Gerhard Overdijkink. Cora Kuiper heeft de coördinatiegroep verlaten.

Excursies | Gem. aantal deelnemers: 14
22-1: Rondje Noord-Holland (o.l.v. Bert van

Dillen) | Deelnemers: 13. Koude dag. O.a. ransuil, topper, kleine zwaan, wilde zwaan, grote zaagbek, kleine zilverreiger.

3-2: Bosuilen Haarzuilens (Lezing/excursie) (o.l.v. Gerhard Overdijkink en i.s.m. IVN) | Deelnemers: 60 (16 VWU). Bosuilen goed gezien en gehoord.

5-2: Amsterdamse Waterleidingduinen (o.l.v. Bert van Dillen) | Deelnemers: 24. O.a. grote zaagbek, kleine bonte specht, krooneend, havik, brilduiker, dodaars en zeearend boven de Ouderkerker Plas.

12-3: Beukenburg/De Leijen (o.l.v. Richard Pieterse) | Deelnemers: 12. O.a. keep (50-100), middelste bonte specht en appelvink.

16-4: Westerheide (o.l.v. Richard Pieterse) | Deelnemers: 15. Blijfster, bonte vliegenvanger, (roodborst)tapuit, veldleeuwerik.

29-4: Heidestein-Bornia (o.l.v. Gerhard Overdijkink) | Deelnemers: 11. O.a. boomleeuwerik, boompieper, zwarte specht, gekraagde roodstaart, zwarte mees, bonte vliegenvanger.

21-5: Groene Jonker (o.l.v. Bert van Dillen) | Deelnemers: 11. O.a. rietzangers, blauwborst, bosrietzanger, snor. **Marickenland:** broedende steltkluten, grutto's. **Polderreservaat Kockengen:** o.a. spotvogel. Geen zwarte sterns.

23-6: Nachtzwaluwen (o.l.v. Gerhard Overdijkink) | Deelnemers: 16. Na enige tijd lieten ze zich erg goed zien en horen. Ook o.a. grauwe vliegenvanger, kuifmees, roodborsttapuit, havik, boompieper en boomleeuwerik.

2-7: Nationaal Park Hoge Veluwe (o.l.v. Richard Pieterse) | Deelnemers: 8. O.a. ijsvogels, dodaars met jongen en casarca's.

10-10: Westbroekse Zodden/Bert Bospad (o.l.v. Gerhard Overdijkink) | Deelnemers: 15. O.a. roerdomp, visarend, purperreiger,

Boerenzwaluw | Hans van Zummeren

bruine kiekendief, lepelaar en watersnip.

24-9: IJmuiden Zuidpier (o.l.v. Bert van Dillen) | O.a. roodkeelduikers, zeekoet, steenlopers, drieteen, jan-van-gent, zwarte zee-eend, bruine kiekendief.

8-10: Texel (o.l.v. Bert van Dillen) | Deelnemers: 12. O.a. alken, krombekstrandlopers, grauwe franjepoot, Temmincks strandloper, zeearend, koereigers.

26-11: Zuidwest-Friesland/Schipluiden (o.l.v. Bert van Dillen) | Deelnemers: 13. O.a. kleine rietgans, waterspreeuw, dwergmeeuw, drieteenmeeuw, paarse strandloper, kleine zilverreiger, flamingo's, dwerggans, ijsduiker.

10-12: Arkemheen/Delta Schuitenbeek (o.l.v. Bert van Dillen) | Deelnemers: 12. O.a. Kievit, goudplevier, bonte strandloper, wulp, kemphaan, slechtvalk, koereiger.

Lezingen en vogelcursussen | Op 19 september gaf Bert van Dillen een lezing over kust- en zeevogels van Nederland gevolgd door een excursie naar de Zuidpier van IJmuiden op zaterdag. 15 geïnteresseerden genoten van deze lezing. Bert nam ons mee met de enorme prestaties van deze vogels tij-

dens de voor- en najaarstrek en het belang van de verschillende kustgebieden en -zones voor de vogels.

In het voorjaar verzorgden wij de cursus 'Vogels kijken en herkennen'. Bert van Dillen boeide met zijn vogelkennis, mooie presentatie en foto's. Gelet op de belangstelling is deze cursus in het najaar herhaald.

Broedvogels in de Bethunepolder: Vanaf 2014 worden de vogels in de Bethunepolder ieder jaar geteld. In 2023 is geteld door een vaste groep van 6 tellers die een deel van het gebied voor zijn rekening nam. De polder is 37 keer bezocht door Jack Folkers, Daan van Werven, Gerhard Overdijkink, Richard Pieterse, Cora Kuiper, Mieke van der Does.

Kerkuilen: Dit jaar broedden de kerkuilen weer in de nestkast in Benschop. Alle 5 jongen zijn door Henk Lichtenbelt geringd en daarna uitgevlogen.

Boerenzwaluwnesten: In juli zijn de nesten van de boerenzwaluwen geïnterviewd, o.a. in de stallen van 2 agrariërs in de Bethunepolder: Hans de Groot en Willem van der Linden. Er waren 13 bewoonde nesten.

Overige activiteiten

Uitje coördinatiegroep | Op 4 juni is de coördinatiegroep naar de Marker Wadden geweest ter ere van het vertrek van Cora Kuiper (2023) en Vincent Schieveen (2022).

Tot slot | Ook in 2024 konden we rekenen op de enthousiaste medewerking van agrariërs en landeigenaren in de polder: Willem en Gerdien van der Linden, Hans de Groot, Staatsbosbeheer en Waternet. Wij zijn deze mensen en organisaties dan ook wederom zeer dankbaar.